

Chuir Majella Ní Chríocháin, Oifigeach Óige le Pléaráca, agallamh ar Sheosamh Ó Cuaig, craoltóir, iarbhall tofa de Údarás na Gaeltachta agus duine de bhunaitheoirí Ghluaiseacht Chearta Sibhialta na Gaeltachta.

Majella Ní Chríocháin: Bhí tú ar duine de bhunaitheoirí Chearta Sibhialta na Gaeltachta 30 bliain ó shin. Céard iad príomhéilimh a bhí ag Cearta Sibhialta?

Seosamh Ó Cuaig: Ba Údarás Gaeltachta ceann acu. Ní raibh aon Údarás Gaeltachta ann an uair sin. Gaeltarra Éireann a bhí ann. Ní bhíodh aon duine tofa nó tada agus i mBaile Átha Cliath a bhíodar. Níl a fhios agam cén bhliain díreach a tháinig siad anuas go dtí Na Forbacha. Ach ar aon chaoi ní raibh siad tofa an uair sin ar chor ar bith agus bhí muid ag iarraidh go mbeadh Údarás daonlathach ann. B'in ceann dena héilimh. Raidió, obair sa mbaile, ceannas ar na haibhneacha agus na lochanna, rudaí den tsórt sin. Cúrsaí oibre 's cúrsaí fostaíochta, cúrsaí sóisialta.

Majella: Cén cineál duine a bhí páirteach san eagraíocht?

Seosamh: Bhuel, daoine óga, cuid mhaith acu agus bhí roinnt mhaith daoine ann a chuaigh chuig an Ollscoil. Ar bhealach b'iad an ghlúin seo iad a chuaigh chuig an Ollscoil, nó a fuair deis dul ar aghaidh agus oideachas a fháil, oideachas maith.

Ach ní raibh slua uafásach mór ann. Bhí tú ag caint ar dhá scór nó rud éicint mar sin, nó leathchéad b'fhéidir.

Majella: An raibh tionchar ag an méid a bhí ag tarlú i Meiriceá nó sa Tuaisceart nó sa Fhrainc oraibh?

Seosamh: Ó bhí. Bhí mé ag breathnú anois ar chur síos ar The Battle of the Bogside, cuir i gcás, a bhí ar siúl agus is cuimhin liom go raibh mé thuas ansin. Bhí coirm cheoil mhór istigh sa mBogside.

Bhí cheithre ardán istigh ann. Bhí said ag fanacht fós leis na B-Specials teacht isteach arís agus bhí na leaids thuas ar Rossville Flats ansin. Ach an rud is mó a thug mise faoi deara ann go raibh Raidió Free Derry ar siúl. Rinne sé sin an difríocht ó thaobh iarracht a dhéanamh an raidió a chur ar siúl anseo, Raidió na Gaeltachta nó Saor Raidió Chonamara ar dtús. Rinneadh é sin i Ros Muc faoi dhó agus bhí sé ar an gCeathrú Rua freisin.

Majella: Cá bhfuair sibh an trealamh nó an raibh saineolas agaibh ó thaobh rudaí teicniúla de?

Seosamh: Ní raibh ar chor ar bith. Bhí daoine eile ag obair ar seo freisin agus bhí caint ar chuid den seantrealamh a bhí ag an IRA a fháil agus rudaí den tsórt sin. Tá a fhios agam gur scríobh mé alt ar an bpáipéir Inniu — bhí mé ag

AGALLAMH AN PHLÉARÁCA

Seosamh Ó Cuaig

obair dóibh ag an am. Dúirt mé go raibh an raidió seo ar siúl i nDoire agus go bhféadfadh muidé rud mar sin a chur ar bun dá mbeadh an t-eolas teicniúil ann. Léigh leaid thíos i gCorcaigh, Mícheál Ó

hÉallaithe, innealtóir, é agus dúirt sé leis féin "tá suim agam ansin, bheadh mise in ann é sin a dhéanamh" agus rinne sé teagmháil le daoine eile sa ngluaiseacht agus tháinig sé aníos. Agus as sin a tháinig an taobh teicniúil. Bhí sé éasca go leor daoine a fháil le haghaidh rudaí eile a dhéanamh ach ní raibh tada teicniúil againn.

Majella: Agus Tigh Mhaidhcó, Ros Muc a bhí sé lonnaithe?

Seosamh: Bhuel ní raibh ar dtús ach tigh Phiaras Ó Gaora an chéad uair. Ach an dara huair tugadh isteach Tigh Mhaidhcó é nuair a bhí Oireachtas na nGael ar siúl. Cuireadh ar siúl thuas staighre Tigh Mhaidhcó ansin é. Agus tugadh síos ar an gCeathrú Rua freisin é tamall.

Majella: An raibh mórán ag éisteach leis?

Seosamh: Bhí pobal na háite ag éisteach leis ach ní raibh sé ag dul i bhfad ó bhaile ár ndóigh, fiche míle nó mar sin. Bhí sé dá chloisteáil an soiléir in Árann. Bhí seandochtúr ann agus chuir sé litir chugainn ag rá go raibh sé ina luí ar an leaba breoite agus nuair a chuala sé an raidió d'éirigh sé amach ar an úrlár, bhí sé chomh sásta sin. Bhuel dúirt an Connaught Tribune ag an am nach raibh duine ar bith dá chloisteáil, ach bhí. Bhí a fhios againn go raibh. Agus ansin, nuair a bhí muid ag críochnú thíos ar an gCeathrú Rua, bhí muid ag caint ar stiúideo 4, stiúideo 5 agus rudaí den tsórt sin, sa gcraoladh. Thug muid cuireadh do dhaoine teacht an oíche dheiridh agus tháinig slua an-mhór, bhí siad ag breathnú ar an sean charabhan agus ag rá "ab shin é anois an stiúideo?". Ach bhí craic mhaith ann ag an am sin, bhí muid óg, an dtuigeann tú. Bhí an chuid is mó de na daoine a bhí ag plé leis óg.

Majella: Céard faoi na daoine níos sine?

Seosamh: Bhí smacht an-mhór ag Fianna Fáil ar an taobh seo an uair sin. Na daoine atá anois ann, na daoine óga atá anois ann, ní chreidfidís an smacht a bhí ag an bpáirtí an uair sin. Smacht an-mhór ar fad agus is cineál diamhaslú a bhí ann, mar a déarfá, a bheith ag cur as do Fhianna Fáil.

Tá mé ag ceapadh go raibh cuid de na seandaoine cantalach go leor ach ag an am céanna thaitin an raidió leo. Rud nua ar fad a bhí ann, i bhfad níos nua ná mar a bheadh sé anois mar tá raidió áitiúil chuile áit agus tháinig na pirates ina dhiaidh sin, na cinn sin i mBaile Átha Cliath. Ach bhí sé an-nua ag an am sin.

An leas a tháinig as gur leanadh ar aghaidh leis agus tháinig Raidió na Gaeltachta as. As sin arís a tháinig an smaoineamh faoin teilifís. An teilifís a cuireadh ar bun i Ros Muc, bhí an-bhaint aige le Teilifís na Gaeilge atá anois ann. Tá a fhios agam é sin go han-soiléir mar nuair a bhí an teilifís ar an aer, 12 bhliain ó shin, ghlaoigh Charlie Haughey ar Ruán Ó Bric, an fear atá i gceannas ar Údarás na Gaeltachta, ar an fón lá agus d'fhiafraigh sé dó "céard é seo atá ag tarlú i Ros Muc faoin teilifís? Is there anything in it?", a dúirt sé. "Ar fiú tada a dhéanamh faoi?" Chuir Údarás na Gaeltachta tuarascáil ar aghaidh agus b'in an tús le taobh an stáit den rud. Bíonn tionchar scaití ag rudaí den tsórt sin.

Majella: Bhí tú gníomhach sna hochtóidí chomh maith, le Cumhacht.

Seosamh: Bhuel sheas mé i dtoghchán Údarás na Gaeltachta, '89 is dóigh agus d'éirigh liom dul isteach an uair sin. Rinne mé chúig bhliana ar Bhord an Udaráis ach ansin arís níor éirigh liom sa toghchán deireanach.

Majella: Ar mhothaigh tú gur bhain tú mórán amach?

Seosamh: Bhuel, níos mó ná mar a cheap daoine, sílim, mar go leor den obair a bhí ar bun, is obair é nach bhfeicfeadh an pobal. An nádúr atá san Údarás gur cruinnithe rúnda a bhíonn ann agus ní fheictear céard atá dá phlé, go poiblí.

Ó thaobh iarracht a dhéanamh feabhas a chur ar an Údarás féin mar Údarás, coinníodh an díospóireacht sin ar bun agus bhí baint agam féin agus ag daoine eile freisin, ar ndóigh, leis an díospóireacht sin. Tá roinnt deiseanna ag dul ag tarlú i mbliana anois, an rud seo atá Éamon Ó Cuív á dhéanamh, sé sin go mbeidh na baill uilig tofa ar an Údarás, seachas daoine a bheith ainmnithe. Na baill uilig cé is moite de dhuine nó beirt a bheas ag an Aire.

Tá obair le déanamh i gcónaí ag iarraidh a chur ina luí ar an Rialtas Láir, ar an gcéad dul síos gur cheart Údarás a bheith i gceantar mar seo, ceantar tuaithe, ceantar atá i bhfad siar. Ansin go mbainfí amach údarás don Údarás, má thuigeann tú leat mé agus go neartófaí ar chuile bhealach é. D'éirigh liom roinnt a dhéanamh ansin.

D'éirigh liom roinnt a dhéanamh ó thaobh comhlachtaí nach raibh ag fáil cothrom na féinne. Ait go leor, comhlachtaí a raibh daoine áitiúla páirteach iontu. Telemara ar an gCeathrú Rua, Aer Árann, go deimhin agus monarcha i dTúr Mhic Éadaigh. Bhí orainn troid mhór a chur suas ag iarraidh ceart a bhaint amach do na comhlachtaí sin ag an am sin agus sílim gur éirigh réasúnta maith linn. Tá siad ag obair fós.

Ó thaobh rudaí eile ansin de, bhínn ag iarraidh réimse an Udaráis a leathnú amach, go mbeadh níos mó plé aige leis an bpobal, cur i gcás. As sin a tháinig scéim le cuidiú le báid bheaga, curachaí a fháil do dhaoine thart leis an gcósta anseo. Tá a fhios agam gur scéim bheag a bhí inti, fós féin scéimín tábhachtach go leor. Ar an taobh eile den scéal, níor éirigh linn fós údarás leathan éifeachtach a dhéanamh den Údarás agus níor éirigh linn a chur ina luí fós ar Bhaile Átha Cliath go dteastaíonn polasaí réigiúnach sa tír seo, nár cheart chuile rud a bheith istigh san ardchathair.

Ach tá rud eile tagtha chun cinn freisin anois. Tá dhá rud ag teastáil ó thaobh an Udaráis de. Uimhir a haon, go dtógfaí an chumhacht as Bleá Cliath go dtí ceantair mar seo, ach ní leor é sin más é an toradh a bheas air gur istigh i gCathair na Gaillimhe a bheas chuile rud, nó i bhfoisceacht 10 míle ó Chathair na Gaillimhe. Arís is coimhlínt mhór í sin, an fhorbairt a thabhairt amach as ceantar na Gaillimhe nó as an gceantar atá buailte ar Ghaillimh. Tá an obair sin deacair agus ar bhealach doiléar go leor agus ní rud í a thuigeann daoine mura bhfeiceann siad na díospóireachtaí go hoscailte. Ó tharla go bhfuil na cruinnithe rúnda, níl deis ag daoine an cineál sin oibre a fheiceáil.

Majella: An mbeadh suim agatsa seasamh don Údarás arís?

Seosamh: Bhuel, dá gceapfadh daoine gur mhaith an rud é, dáiríre. Ó tharla nach bhfuil tú i bpáirtí, níl aon chóras ann, córas buan, leanúnach, seasamhach, le tacaíocht a thabhairt duit ó thaobh airgid nó ó thaobh rud ar bith eile. Dá bhrí sin

ní fiú duit seasamh muna bhfuil tú cinnte go bhfuil thart ar scór duine ansin atá lán dáiríre faoi gur cheart duit é a dhéanamh agus gur fiú duit é a dhéanamh agus go bhfuil siad sásta roinnt oibre a dhéanamh ar a shon. Dá mbeadh an scór sin ann agus dá mbeinn cinnte go mbeadh an scór sin ann b'fhéidir go mbreathnóinn air. Ach má fhaighim amach nach bhfuil, b'fhearr é a fhágáil ag duine eicint eile. Beidh sé soiléir go leor ag teacht gar don am an bhfuil daoine ag iarraidh sin a dhéanamh nó nach bhfuil. Ba mhaith liom é a dhéanamh ceart go leor.

Majella: Ag caint ar obair iriseoireachta, rinne tú clár teilifíse faoi na Dudleys. An raibh suim ar leith agat sa gclann sin?

Seosamh: Bhuel bhí mar bhíodh mo mháthair ag caint i gcónaí ar Lord Dudley agus Lady Dudley, ó bhí mé i mo pháiste.

Majella: An raibh meas ag muintir na háite orthu?

Seosamh: Ó bhí, dáiríre bhí. Fiú amháin na Poblachtánaigh agus mo mháthair ina measc. Bíonn meas ag an gcosmhuintir is dóigh ar na daoine uaisle chuile áit, nó bhíodh. Agus bhí siad réasúnta deas, bhí siad réasúnta croíúil leo. An obair sin a rinne Lady Dudley ó thaobh na mbanaltraí de, ba mhór an rud é ag an am sin. Bhí daoine an bhocht. Nuair atá tú beo bocht, duine ar bith atá go maith duit smaoiníonn tú air. Nuair atá tú réasúnta maith as tú féin ní gá duitse an intinn sin a bheith agat. Bhí daoine an-bhuailte an t-am sin. Ní raibh dochtúirí fairsing ná banaltraí, ná bia ná éadach ná go leor rudaí. Bhíodar sin cineál flaithiúil leo agus carthanach is dóigh, bhíodar cineál cairdiúil leo, bhí cineál meas acu orthu. Bhí.

Ní bheadh aon ghlacadh agam le ceannas an dream sin ar chor ar bith ach ón taobh pearsanta de, chuaigh mé anonn agus bhí mé ag caint le Lord Dudley atá ann anois, tá sé sa House of Lords i gcónaí, fear an deas ar fad. Bhí sé an-éasca plé leis agus chuir sé anall na pictiúir phearsanta, family portraits chugam. Ní raibh ann ach gur ghlaigh mé ar an fón agus dúirt mé leis go raibh mé ag déanamh an chláir seo. Arsa mise leis, tá sé chomh maith dom an fhirinne a insint duit, is deartháir do mo sheanathair a bhí i gceannas ar an IRA sa gceantar agus bhí mé ag iarraidh fáil amach cén fath nár chaith siad cúpla piléar le do sheanathair ag an am. Agus dúirt sé "Oh yes I can understand that" agus lean sé ar aghaidh ag caint 's ag comhrá agus thug sé chuile chúnadh dom leis an rud a dhéanamh. Chuir sé anall na pictiúir luachmhara seo a thóg a sheanmháthair agus cuid acu a thóg banríon Shasana, dála an scéil.

Nuair a chuaigh mé anonn tháinig sé aníos as ceantar Bhirmingham go Londain ar an traein ag a cúig a chlog ar maidin. 'S tá sé beagnach ceithre scór bliain d'aois. An taobh pearsanta de bhí sé an-deas ar fad.

Agus sin mar a bhíonn sé go minic, an dtuigeann tú? Ní dóigh liom gur gá duit fuath pearsanta a bheith agat do dhaoine le fuath a bheith agat don chóras a bhaineann leo. Sin an áit a mbíonn an deacracht nuair a bhíonn rud eicint le déanamh faoi, má thosaíonn tú ag éirigh ró-mhór leo is gearr go dtuigfeá gur acu an bhí an ceart! Cá mbeifeá ansin?

Majella: An bhfuil imní ort faoin gcaoi go bhfuil go leor

Seosamh Ó Cuaig agus Colm Ó Mainnín sa gCrannóg le linn craoladh Teilifís na Gaeltachta i Ros Muc i 1987

tithe i gConamara dá gceannacht ag stráinséirí?

Seosamh: Bhuel tá. Bhí mé ag canbhasáil uair amháin thuas in aice le Cloch na Rón agus bhí áit amháin ann agus ar éigin a bhí muid in ann vóta amháin a fháil sa mbaile ar fad. Tithe saoire ar fad a bhí ann. Agus na daoine sin, ní raibh siad ina gcónaí ansin ach ar feadh coicís den bhliain. Sin an rud is measa faoi. Dá dtiocfadh siad agus cónaí go buan ann, cén dochar? Dá mbeadh siad ag cur rud isteach sa gceantar, bheadh sé sin ceart go leor ach na daoine seo tagann siad agus go hiondúil tugann siad leo bia agus deoch agus fion agus cibé rud a bhíonn acu agus líonann siad an fridge, bíonn coicís acu agus téann said abhaile, sin a bhíonn ann. Agus ar an taobh eile den scéal ansin tá praghas na talún dá chur suas i dtigh diabhail, níl éinne as an áit in ann a dhul i gcoimhlint leo.

Majella: Céard ba chóir a dhéanamh faoi?

Seosamh: Arís ar ais sin iad na rudaí a theastaíonn a phlé. Seo iad na rudaí ba cheart don Udarás a bheith páirteach iontu ar bhealach eicint. Bhí mé ag rá ar ball gur cheart réimse an Údaráis a leathnú. Dá mbeadh an tÚdarás ag plé le rudaí den tsórt seo bheadh níos mó aird ag daoine orthu.

'Séard atá le déanamh ná fáil amach céard atá déanta i dtíortha eile ar fud na hEorpa. Agus gheobhaidh tú amach agus tá sé faighte amach agam go bhfuil rialacha curtha i bhfeidhm i gceantair den tsórt seo, in áiteacha eile taobh istigh den comhmhargadh. Rud a airim anseo go minic, deireann siad ó ní féidir chuir as do dhlí an mhargaidh, ach tá sé déanta i dtíortha eile. Tá sé déanta san Eilbhéis, tá sé déanta fiú amháin in áiteacha sa mBreatain Bheag. Rinne siad é san Ollainn agus is féidir ó thaobh cáin de é a dhéanamh deacair don holiday home.

Is féidir cuidiú le daoine freisin ar an taobh dearfach den scéal.

D'fhéadfaí cuidiú le daoine caoi a chur ar thithe anseo agus iad a ligean iad féin in áit a bheith dá ndíol agus go ndéanfaidís brabach. Go dtabharfaidís isteach na cuairteoirí ceart go leor agus go bhféadfaidís fanacht coicís nó mí ach go gcoinneódh siad greim air. Tá comharchumainn bunaithe in áiteacha san Eoraip le haghaidh seo a dhéanamh.

Majella: An raibh pobal níos láidre ann nuair a bhí tusa ag fás aníos sna seascaidí?

Seosamh: Bhuel bhí pobal de chineál eile ann, bhí níos mó plé acu le chéile ar leibhéal áirthid. Easpa deise arís. Ní raibh aon deis acu imeacht ó chéile. Ní raibh aon charr ag aon duine mórán. Má smaoiníonn tusa anois ó cheann ceann na bliana gan aon charr a bheith agat agus má smaoiníonn tú go bhfuil bó agat nó dhá bhó a chaithfeas tú a bhleán chuile mhaidin agus chuile thráthnóna, ciallaíonn sé sin go gcaitheann tú an chuid is mó de do chuid ama a chaitheamh in aice an tí. Agus má chuimhníonn tú ansin go gcaithfidh tú fear a bhaint don bhó sin, go mbeidh caora agat, go gcaithfidh tú ceann a chuir ar an teach, na rudaí seo ar fad. Go gcaithfidh tú feamainn a bhaint, nach bhfuil aon tractor agat le haghaidh an fheamainn a thabhairt aníos. Go gcaithfidh tú asal a fháil agus tú ag tabhairt máilín feamainne i gcaitheamh an lae síos is aníos ar chosán agus go bhfuil chuile dhuine eile san áit ag déanamh an rud céanna. Ciallaíonn sé sin go bhfuil an pobal ag castáil le chéile go minic tríd an lá agus as sin tagann grá agus gruaim. Tagann cineáltacht ach bhí neart troda ann freisin, neart sárú agus neart aighnis.

An chaoi a bhfuil sé anois tá daoine níos deighilte amach óna chéile ar bhealach amháin. Ní gá dóibh a bheith ag caint le chéile muna dteastaíonn sin uathu. Suíonn siad isteach sa gcarr agus téann siad go Gaillimh. Ar an taobh eile den scéal tá pobal daoine óga ann, feiceann tú ag teacht le chéile iad, tá aithne acu ar a chéile. B'fhéidir anois gur ag twenty first birthday party a bheadh siad ag teacht le chéile, rudaí den tsórt sin. Tá na rudaí Meiriceánacha tagtha isteach, tá na Slumber Parties ag na gasúir bheaga.

Tá pobal de chineál eile ann agus ní bhíonn an oiread gleo agus achrainn ar siúl 's a bhí fadó. Tá an saol athraithe, ní gá dóibh bheith ag troid le chéile faoi fheamainn, faoi phortaigh, faoi theorainneacha, faoi na cláiocha, faoi na beithigh nó faoi na cearca. Tá fadhbanna eile san saol atá anois ann.

Majella: An dóigh leat go bhfuil saibhreas na Gaeilge ag imeacht?

Seosamh: Ní hamháin sin ach rá sí ag imeacht ar aon chaoi. Tá socrú déanta ag go leor leor lánúineacha Gaeltachta na páistí a thógáil le Béarla. Socrú a rinne siad féin, as a stuaim féin. Rinne Gaeilgeoirí ó dhúchas é sin, an t-athair agus an mháthair. Shocraigh siad na páistí a thógáil le Béarla. Tá go leor leor de sin ag tarlú ar fud Chonamara. I bhfad níos mó ná mar a bhíodh. An ghlúin anois dar díobh mise is mó a rinne é sin, feictear domsa, 'sé sin go ndearna siad socrú cinnte faoi agus dá bhrí sin níl mórán Gaeilgeoirí ó dhúchas ag teacht isteach ag na scoileanna chomh fada agus is eol dom anois, in áit ar bith ó Bhearna go Carna. Tá an t-athrú sin tagtha.

Nuair a d'fhág mise an scoil, Gaeilge ar fad a bhí sa gclós.

'S nuair a chuaigh na gasúir ag an scoil Béarla a bhí sa gclós. Bhí an t-athrú tagtha agus 'sé an freagra atá ag na gasúir sin agamsa ar sin, deir siad, "bheul, an ghlúin sin agaibhse a rinne é sin". Agus 'sí.

Tá sé i bhfad níos éasca anois gasúir a thógáil le Gaeilge ná mar a bhíodh, mar tá an teilfís ann le haghaidh Béarla a thabhairt dóibh. Ní gá duit imní a bheith ort agus is maith an rud é sin. Is cúnadh an-mhór é sin má tá gasúir bheaga agat. Is mór an imní í nach mbeadh Béarla acu mar is uafásach an rud mura mbeadh, bhí siad réidh. Ach is féidir leat bheith ar do shuaimhneas anois Gaeilge a labhairt leo agus piocfaidh siad suas neart Béarla ó na cartoons agus ón teilfís. Ach ní cosúil go gcreideann an chuid is mó de na tuismitheoirí Gaeltachta é sin, is cosúil go gceapann siad go mbeidh orthu féin iad a thógáil le Béarla le go mbeidh Béarla acu. Sin an chaoi a bhfuil sé.

Majella: Má imíonn an Ghaeilge, an mbeidh pobal Chonamara ann a thuilleadh?

Seosamh: Bhuel beidh ach beidh sé ar bhealach eile. Is cosúil go gceapann daoine go mbeadh muid an-with it agus go mbeadh cúrsaí go hiontach dá mbeadh muid ag Béarlóireacht ar fad. Caithfidh sé go b'é sin an meon atá ann, is cinnte gur ar mhaithe leis na páistí atá siad dá dtógáil le Béarla. Ní gá duit a dhul ach 10 míle siar an bóthar seo nó 15 míle. Téigh suas ar an gCaiseal, cuir i gcás. Thréig siad siúd an Ghaeilge roimhe seo agus feicfidh tú cé chomh buailte is atá ceantar Chaisil, feicfidh tú cé chomh buailte is atá siad ar An Sraith Salach, an ceantar sin siar uilig.

Ní dhéanfaidh Béarla ceantar rathúil den cheantar agus sílim go gcaillfear roinnt mhaith. Tá cineál cultúir éicint ó dheas anseo i gcónaí, tá mé ag ceapadh, ó thaobh na farraige de, ó thaobh na mbád de, ó thaobh an cheoil is ó thaobh na hamhránaíochta de, ó thaobh na Gaeilge féin, is ó thaobh an raidió, daoine ag éisteacht le chéile, ag éisteacht le Raidió na Gaeltachta, b'é an trua é a chailliúint. Is deacair é a shainmhíniú 's é a thomhais go cruinn cén cailteanas a bheadh ann.

Majella: An mbeifeá sásta bheith i do chónaí aon áit eile seachas Conamara?

Seosamh: Ní bheadh. Tá an áit seo go deas ar go leor bealaigh. Tá an áit seo iontach má tá slí bheatha agat ann, áit le cónaí, carr agus mar sin de. Tá sé go hiontach mar tá an áit féin go hálainn agus suimiúil go leor. Tá an Ghaeilge 's an Béarla ann agus meascán den dá rud. Tá na rudaí ar fad ann a bheadh duine ag iarraidh.

D'fhéadfa a rá gur ceantar tuaithe é go bhfuil saol an bhaile mhóir le fáil ann freisin anois. Féach thíos ag an ngeata ansin, tagann an bainne agus fágat ar an ngeata ansin é, tá an t-uisce againn, tá leictreachas againn ar ndóigh, tá an teilfís, tá an raidió againn, tá muid in ann na channels ar fad a fháil má íocann muid cúpla punt ar aeróg a chuir suas.

Tá na seirbhísí uilig ann, cé is moite de phictiúrlann nó na amharclann is mar sin de. Ach arís ar ais má tá cúpla punt agat agus carr is féidir dul chomh fada leo sin éasca go leor. Tá an áit deas suaimhneach, suimiúil agus is áit faoi leith é. Is féidir breathnú ar an saol mór amach as seo chomh maith le áit ar bith eile.